

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Ejőfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanulóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Nyitott kapuk.

Irta: Dr. Rupert Rezső.

Fekete drapériás szoba közepén égő gyertyák közt magas ravatalon fekszik az édes anya.

Árvaságra jutott kis gyermeke ott áll a kóporsó alatt. Egyik kezével fonálon vezeti apró kis falovacskáját, másik kezével kenyérdarabkát emel szájához.

Értelmetlenül bámul, gyermekes érdeklődéssel mulat a gyertyalángok táncán.

Idill s az élet legnagyobb tragédiája együtt, a legszörnyűbb kontrasztok harmoniája, de kiérezve úgy, hogy a szív majd belészakad.

Egy képes gyermekújságban láttam a képet a minap.

Megrázó képmása sorsunknak!...

Ravatalon fekszik szegény elpusztult országunk... és mi, nagy gyermekek: híres, dicső magyarok, falovacskáinkkal mászkálunk — játékos kedvvel, könnyek nélkül, habzsolva mohón az életet — a kóporsó körül.

Még hajba is kapunk egymással a játékszeréken. Nem értünk semmit a nagy tragédiából, a gyermek önzésével kapunk mohón a falat kenyér után. Nem törődünk azzal, hogy holnapra is marad-e legalább egy harapás.

Szervekedünk egyéni, önző érdekekért. Ma a munkások, holnap a polgárok, aztán a többi osztályok sorra mind.

Mindenki csak a maga érdekeit igyekszik megmenteni egy pusztulni készülő ország romjából. Ég a házunk födele, már-már reánk szakad: senki sem ügyel arra, hogy mire bent az osztokodással készen leszünk, a hónunk alá kapott kis hitvány holmikkal együtt agyonüt majd mindnyájunkat az üszkös tető.

Szervekedünk! Ki ellen? Miért?

Ellenségeink ellen nem, hazát menteni legfeljebb csak díjért — árjegyért mellett — vagyunk hajlandók, így is csak önfeláldozás nélkül.

Ki ellen tömörülünk hát? Miért?

A tőkés osztálya oda akarja adni mindenét. Hiába is nem akarná!

A népkormány sem akar megtagadni senkitől semmit, ami megilleti. Ez a programja, az a létjogosultsága éppen, hogy a termelő eszközöket kiveszi a tőke kezéből s a kizsákmányolt munkának végső diadalt szerez.

Minden kapu nyitva van!

Mégis véresre verjük öklünket, törjük egyik rész után a másikat a régi falakon, hogy a sok tág nyilvános ellenségeink is minél könnyebben betódulhassanak.

Ép kezekkel kellene most már hozzáfognunk a jövő munkájához; féld, hogy agyonvert, zsidbadt ökleinkkel lassan-lassan már ehhez sem lesz erőnk.

Szegény ország! Szegény nép!

Testvérharc folyik szerte. Ugy lehet, ellene-

tek —, hogy a történelem új korszakot kezdjen azzal a tanulsággal megint, hogy az általános jólétet ígérő ige hiába lett testté, nem üdvözített.

Megujul a százados átok, hogy a nép, polgár és munkás mind, — ha sorsának intézése kezébe kerül — nem tudja jóra használni hatalmát.

Engedi félrevezettetni magát önző, érvényesülni akaró emberek pillanatnyi érdekeiért.

A félrevezetett nép: mindig ez a századok meg-megujuló tragédiáinak szomorú hőse! Végzete, hogy mindig önmaga ellen cselekedjék.

Athénben, Rómában megveti a munkát, örökké a forumon ödög, unalmában halálra itéli vagy száműzi igaz barátait, legnagyobb fiait s lisztért és cirkuszért eladja magát.

És? Athénnel, Rómával együtt elpusztul maga is.

Ez a történelem azóta is folyik.

A középkor sem ismeri fel még, hogy a világ boldogsága: a szabadság, egyenlőség és testvériség igéinek megvalósulása a társadalmi gazdaság helyes — a közmegelegedésnek megfelelő — megszervezésétől függ. Nem vette észre, hogy a harc kezdettől fogva tényleg gazdasági érdekből folyik. A késő ujkorig csak vallási, politikai kérdések, elvont hatalmi érdekek izgatják. Ezekért vérzik. Nem az igazi testvériségért.

Még Páris forradalma sem azért proletarizált, hogy az általános jólét alapját — a munka megbecsülését — oltárra emelje, hanem —, hogy a politikai hatalmat kezébe vegye.

A Piavetől hazafelé.

Irta: ifj. Cséte Antal dr., volt cs. és kir. tüzérfőhadnagy.

Ott kezdem, mikor ágyúinkat felrobbantva, ráéltünk a menekülés szegyeletes, de hasznos útjára. Elhallgatott ennek előzményeit, a három napos pergőtűzet, melynek borzalmait leírhatatlanok — elhallgatott honvédeink önfeláldozó hősiességét, a három ízben visszavert rohamot, amiről megköteteket lehetne írni.

Október 29-én délután 3 órakor elhagyva tartatatlán állásunkat, átvágyva magunkat a szekérsorokon, úgy éjjel 12 órakor elértük Caneva községet, mely a Piavetől körülbelül 25 kilométerre fekszik. Így némi kis egérutat nyertünk a három oldalról közeledő ellenség elől.

Amilyen borzalmas volt a pergőtűz, époly rettenetes volt a menekülés. Az ellenséges repülőgépek pár méterrel géppuskákkal és bombákkal zavarták és tizedelték sorainkat. Az emberek jajveszékése, marhák bőgése, harci menekülésük közből — e rettenős khaoszban — némi reménység csak az éjszaka közeledése volt.

Futni egy olyan ellenség elől, amely 11 iszonyó csatában nem bírt velünk, mely a tavalyi diadalmos loimeini áttöréskor fejét vesztve rohant, menekült előlünk. Az annyiszor megvert ellen most az angol és francia haderők segítségével boszút lihegve üldözönné vált. Ki gondolt volna erre, győzőkből egyszerre legyőzöttek!

Egy pillanatra visszatérnek a tavalyi emlékek, mikor a diadalmos német csapatokkal együtt énekeltek: „Ich hab' einen Kameraden...“ de a következő pillanatban már a borzalom, félelem szállja meg a különben annyira megedzett lelkünket. Foglyokká lehetünk — foglyai egy nemzetnek, melyet az általunk megszállott területeken megöltünk. Minő boszút áll majd rajtunk! Talán most

teljesül be az átok, melyet ránk könyörögték. Nem szegyenem bevallani, ellenség volt és mégis sokszor megesezt nyomorúságukon a szívem, mikor fűvet ettek és nem egy anyát láttam keseregni gyermeke sírjánál, aki éhségtől pusztult el.

Ilyen és hasonló gondolatok kergetik egymást agyamban, mikor parancsnokom kér, hogy szálljak le lovamról és beszéljek a huszárokkal, kik utunkat elállták. Megteszem. A huszárok szépen hajlanak a magyar szóra. Kitérnek. Közben egy automobil robot, félre ugrom. De már a következő pillanatban benn is vagyok derékig a vizes árokban. — Sebaj, most nincs idő öltözködésemre, sietni kell.

Nov. 1-én este elérjük Osoppot. Nagy köcses a szivemről, mikor a Tagliamento hidján áthaladhattunk. Nem tudtam elgondolni, miért hagyta az ellenség ezt sértetlenül, talán már béke is van, de hát akkor miért futunk, vagy talán úgy el van az első vonalakkal foglalva, hogy ide már nem jut bomba és repülő?

A Tagliamento hidjánál retentő sok szekér jött össze. Mindegyik parancsnok szeretett volna elsőnek átmenni, volt ott láma, kavarodás. Egy erős bottal kezembem megyek a szekerek közé és nagy nehezen sikerül átégünk maradványát, öt szekeret, pár lovat és a mozgókonyhát a hidon áthajszolom. Közben egy szekér elütött lábamról, felszisszenek és bicegve megyek utánuk. Lóra már nem is tudok ülni, testem telve kiütésekkel, melyet valami piszkos szálláson, valami istállóban szerettem. De minden szenvedést, fáradtságot szívesen tűrök, — talán még sikerül a fogságot elkerülni.

Osoppot már lázom van, nem birom tovább a menetelést. Egy autót elmegek Gemonára azon reményben, hogy ott még találom kórházat. Csatlódom. A kórház elmenekült, csak néhány nem szállítható b e leg, pár olasz érzelmű apácával maradt hátra.

Mielőtt Gemonáról visszatérék a még mindig Osoppot táborozó ütegemhez, az állomáson pró-

bálok orvost keresni. Egy vöröskeresztes vonathoz utasítanak, mely minden percben várja indulását, félhelyt mozdonyt kap. Parancsnoka egy gyalogsági ezredes. Őt kérem meg, lenne szíves a legközelebbi kórházig elvinni. Enged kéresemnek, de kijelenti, hogy rám nem vár, amint lehet, indul. Takaróm, ruhám az ütegnél, e nélkül nem utazhatom. Futok vissza ütegemhez. Talán szerencsém lesz, még elérem a vöröskeresztes vonatot. Ettől függ minden. Ha e vonattal el nem utazhatom, veszte vagyok. Mint ahogy előztem nem is csalt. Ütegem szépen elfogták. Elbucszom tisztársaimtól, holmiaim a kocsin. Örült tempóban hajtok. Szívszorongva gondolok azon eshetőségre, hogy már nem érem utól a kórházvonatot. Micsoda izgalmas percek voltak ezek. A szerencse kedvezett. Este 7 órakor mozdonyt kapunk és másnap reggel, nov. 3-án elérjük Moggiót. Az állomások tuizsufolt-sága miatt alig haladtunk valamit.

A vonatokat szemlélem ablakomból, melyek megrakva élelemmel, ruhával, dohánnyal várnak az elszállításra. Ott maradt az mind.

Egyszerre csak egy tengerészkapitány jött felénk, ragyogó arccal kiáltja: „Gyerekek, tudjátok-e mivan? — Finita la comedia! Vége mindennek. Magyarország, Ausztria köztársaság, Tiszát megölték.“ Néhány szó egész történelem, — tradíciók összeomlása.

Mi néhányan magyarok nem merünk hinni füleinknek. Istenem, hát igaz volna ez. Nem folyik több drága magyar vér!

Vonatunk sípól, megyünk egész Pontebbaig, melytől 1/2 kméter már az osztrák határ. Állunk 8 órát! mozdony nincs. Kimondhatatlan érzelmek. Mi itt állunk — üldözöink nyomunkban, — leg- alább osztrák területen állunk!

Öreg ezredesünk a vonat parancsnoka jószívű ember, de tehetetlen. Nem birom tovább, 10 emberrel és egy gépszállítóval átmegek az osztrák álló-

Nem lévén helyes a cél, magában szép eszméinek hamis és üres lévén a tartalma, semmit sem ért el. Csak rombolt! Az igát a nép ujra nyakába vette: a feudalizmus helyett a tőke uralmát.

Bekövetkezett, amit Prodnon, a nagy francia forradalmár-szocialista minden idők és népek okulására intő példának megjósolt:

„A monarchia, republika, legyen bár akár-melyik egyuttal; arisztokrácia, burzsoázia vagy proletárdemokrácia, egyformán zsarnokság, mely tönkre megy mindig ugyanazon ok, a nyomor miatt: a burzsoa-zsarnokság a proletárok nyomora folytán, a proletárszarnokság a burzsoázia tönkretöltése folytán, mely általános nyomort szül.”

Igy legyen-e; erről kell határozniunk ma.

Kell, hogy a forradalmakban is fejlődés legyen. Okuljunk a régiek sorsán.

Eddig osztályok közt folyt mindig a harc. Győzött bármelyikük, véres emlékek továbbra is elválasztották őket egymástól. A harc ujra meg ujra kitört. Ma egyik; holnap a másik volt felül.

A társadalmi boldogság képletéből: a szabadság, egyenlőség, testvériség igéiből, ezért legfeljebb az első kettő ha megvalósult eddig, az is csak kényszerből, külső látszatra, feltétlenül, de bizonyos, hogy a testvériség a szívkeből mindig száműzve maradt. Az önkéntes vonalom szelíd ereje nem fűzte össze az embereket.

Ma nincs Bertalan-éjek emléke köztünk, a ledöntött hatalom bálványja mindnyájunknak gyűlöletes volt, végre szívben is összeforradhatunk. Ugy legyen!

Munkástestvérek! Polgárok! Féltetek benneteket, hogy fölösleges, bántó harci lármával szét-tépitek a kölcsönös rokonszenv szálait, reakcióra bátorijátok egymást, tönkre teszitek az országot, mely hiszen most már mindnyájatoknak, — ha a testvériség titkát megértitek — egyformán ígért-földetek.

Ezt az ígértföldet védjük meg együtt! Ne egymás ellen, hanem erre szervezkedjünk: a kölcsönös megértésre. Ezt kívánja a becsület s mindnyájunknak józan érdeke. Maroknyi létünknek egész kis élektámra veszeljenben van. Kivüle pedig — lássátok — nincs testvériség!

Nem halljátok a székelytestvérek jalkiáltását, a felvidék és a délvidek halálhíreit?

Idegen polgárok és proletárestestvérek is egyaránt résztvesznek a mézszárlásban. Keresse hát itt-hon testvér a testvért!

másra Pontáfelre és az ottani állomásfőnökök figyelmémet, hogy sebesült, beteg emberek várják mielőbbi továbbszállításukat, adjon mozdonyt, különben saját felelősségemre fogok egyet befűtteni. Kéréssemre végre jött mozdony és áthuznak Pontáfelre. Onnét d. u. 4 órakor megyünk tovább. Északra elérjük Villachot. Minthogy a kórház már innét is elment, mi magyarok úgy határoztunk, hogy most már csak magyar földön gyógyíttatjuk magunkat. Villachból nem sok késéssel megyünk Klagenfurtot át Margburgba. Vonatunknak eredetileg Pragerhofon át kellett volna Budapest felé menni, de a vonat személyzete a bécsi irányt követelte — különben nem dolgoznak. — Így Grác felé irányítottunk.

Minthogy Bécsbe nem akartunk mi magyarok kerülni, Grácban kiszálltunk, hogy mielőbb elérhessük Fähringen át a magyar földet. Voltunk vagy 15-en, tiszték, legénység vegyest. Megkértek legyek segítségükre, csak német szóval lehet valamire menni. Egy katona figyelmeztet, ne beszéljünk magyarul, különben nem mostanában érünk haza. Megdöbbenetek sz. ai. Hát ide jutottunk. El kell tagadni mivoltunkat. Figyelmeztetem kis csapatomat, kik csaknem mind sebesültek, hogy mit mondott a katona, ehhez tartásák magukat és kidirigáltam őket az állomás végére.

Figyelmeztetésem nem használ, minek következménye, hogy figyelmelek lesznek ránk és megmozognak, elveszik fegyvereinket és miután szavamot adom, hogy takaróink közt nincs fegyver elrejtve, — békén hagynak — bár látom azért, hogy egy csonó srácnyos ór tekintete lopva folyton rajtunk van. Ezeket cigarettával, szép szóval ügy, ahogy lekenyereztem, sajnálnám takaróim és ruháim nekik adni. Tudom, hogy erre is fáj a foguk. Reggel 4-től 6-ig kell itt várni, — nehezen telik az idő — minden perc egy esztendő.

Végre beszálltunk a fähringi vonatra, innét már magyar vonat visz Körmen felé.

Mit éreztünk, mi szegény magyarok, mikor annyi kín, szenvedés után az első magyar állo-

Ha rossz testvérek lesztek, ha a boldogság földére csak magatok akartok bejutni, félek, hogy egykötőknek sem lesz ott hely!

HIVATALOS RÉSZ.

Uj lelkestség. A gróf Széchenyi család által alapított lądódi házi káplánság a nagydtái plébániából kihasítatván, a hozzá tartozó púszttákkal együtt **önálló helyi káplánsággá** szerveztetett át s ezen önálló helyi káplánság vezetésével Nagy István eddigi házi káplán bízott meg.

Dispositio. A harctérről hazatért tábori lelkesék közül kápláni minőségben **Serák József Pápára, Grund István** Káptalanótiba disponáltattak.

Kérelem a főtisztelendő esperes urakhoz. A veszprémi püspökség egyházmegyei főhatósága alá tartozó esperesplébános urakát tisztelettel felkértem, hogy nevezett püspökség központi pénztárából tiszteletdíjként évenként élvezni szokott összegről nyugtájukat kifizetés végett említett pénztárhoz még f. hó végéig megküldeni sziveskedjenek. Püspöki jószágkormányzóság Veszprém.

Pályázat. A balatonendrői (Somogy m.) róm. kath. három tanerős iskola iskolaszéke a halálozás folytán megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés az iskolaszéktől 600 K és 240 K lakspénz, a többi államsegély. Pályázhatnak okleveles férfi- vagy nőtanítók. A megválasztott a kántoriakban segédkezni tartozik. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő: **december 15.** Iskolaszék.

Levél.

Tiszelt Szerkesztő Ur! A veszprémi szellemi munkásoknak mult csütörtökön történt szervezkedése alkalmából, mint már több ízben is, olyan közbeszólások, a gyűlés után pedig olyan kijelentések hangzóttak el, amelyek nagyon furcsa érzést keltettek bennem, mert nem a különböző társadalmi osztályok közt annyira szükséges kölcsönös megértésre mutattak, hanem az osztályharcnak ugyan-csak éles fegyvereit emeltették. Hogy a polgári és a szocialis alapon szervezkedő demokraták között, mert hiszen csak ez köztük a különbség, vita fejlődött ki, azt természetesen tartom, de hogy szenvedélyes hangok is hallatszóttak, azt elítélendőnek mondom.

Magyarországon ma már, hogy az öldöklő

másra értünk. Azt leírni nem tudom, de ha látta volna valaki fáradt arcunk mosolyát, bágyadt szemünk fel-fel csillanó tüzeit, magában nem gondolatot mást, mint hogy ezek nagyon boldogok.

Szerettük volna tolni vonatunkat, hogy mielőbb röpiessen azokhoz, kiket szeretünk, kikért véreztünk és akiknek kedvéért kerültek talán a halált, fogságot.

A legrozásabb színben láttunk mindent. Ujságot vagy másfél hete nem olvastunk. Mily boldogok leszünk a független hazában, melynek a sok kifolyt vért ez a legszebb, legnagyobb jutalma.

Egyik állomáson azután civil utasok szállnak be hozzánk, kikől lázasan érdeklődünk a hazai állapotok felől. Sokat mesélnék, melyek hallatára elszorul a szívünk.

Hogy a magyar egymást üldözi, szidja, öli s rablások, fosztogatások történnek szerte az országban, nincs összetartás, — a testvériség fogalma csak papiron van.

Nem tudjuk megvédeni határainkat, még azok ellen sem, akikkel még csak pár nap előtt egy ezredben szolgáltunk, akik most sebet ütnek a haza testén és fiait nem tudják e sebet bekötözni. Ilyen és hasonló újságok.

Önkéntelenül is könybe lábbad a szemünk. Hát ezért véreztünk négy évig. Egymást fogjuk ölni mi magyarok. Pedig kár, igen kevesen vagyunk. Nem jöttünk diadalal, a sors úgy akarta, hogy leveressünk. Nem hoztunk mi frontkatonák egyebet, mint a hazáért dobogó igaz magyar szívet és erős akaratot a haza boldogulásáért fáradni, munkálkodni.

Most közös a sorsunk, egy cél: a haza üdve lehet előttünk, az egymás iránt megértés, szeretet költözések szívünkbe, különben elveszünk. Hazátlan bitangokká válunk. S ha kicsordulnak is könnyeink édes szép hazánk sorsa felett, bármit hozzon is a jövőendő, a költő szavai jussanak eszünkbe:

Aldjon vagy verjen sors keze
itt élned, halnod kell!

fegyvereket letettük és a wilsoni élvek, a népek önrendelkezési jogának alapjára álltunk, csak egy fegyvert szabad forgatnunk, az **értelemi meggyőzésnek emberhez egyedül méltó fegyverét.**

Hogy a szocialdemokrata párt abszolút többségre terekszik és az új Magyarországot a saját eszméi szerint akarja berendezni, ahhoz kétségtelen joga van. De ugyanez a jog ép így megilleti a polgári demokrata pártokat is. Kiméltetlen harcot csak egy párt ellen indíthatnánk, amely a közszabadság letérésére irányulna. A polgári demokrata pártoknak pedig nem ez a törekvésük, sőt kevesellik azt a szabadságot, amit a szocialdemokrácia elvei szerint berendezett állam nyújthat polgárainak. Mert a minden termelési eszközt, földet, ipart, gépet, állatot saját birtokába vevő állam maga termel, maga is kereskedik és így minden polgárát hivatalnokká, alkalmozottá teszi, — mindent bürokratizál — és embert a lelkéből kiirthatatlan vágyának, az önállóságnak, saját birtoklásnak reményétől is megfosztja.

Ha valakit az önállóság, szabad birtoklás vágya vagy reménye a szocialdemokrata párttól elválasztja és tőle külön szervezkedik és ugyanakkor arra is törekszik, hogy a fák az égig ne nőjenek, a vagyon egy kézbe túlságosan fel ne halmozódjék, munkájának egyenértékét mindenki igazságosan megkapja, betegről, rokkantokról, öregről, gyerekekről maga az állam gondoskodik, — rossz neven venni, gyűlölettel kísérni nem szabad.

Szabad szervezkedés, szabad meggyőzés legyen a jelszavunk. A gyűlölködés hangjának el kell némulnia. Minden polgár kezében egy fegyver legyen, a szabadon gyakorolt általános választójog. Aki ennek észszerű használatát a gyűlölet szavával korlátozza, az vagy a forradalmat akarja állandósítani, amit senki sem tarthat egészséges állapotnak, vagy zsarnoki uralomra törekszik, ebből pedig annyi részünk volt már, hogy többet akkor sem kérünk belőle, ha a földi menyországot ígéri is érte cserébe. Tisztelettel **egy olvasójuk.**

A szellemi munkások gyűlése.

A szellemi munkások, akiknek körzetébe rokon polgári osztályokat is soroznak, tömörítő gyűlést tartottak mult csütörtökön a városház nagyertermében. A tömörülés célja az volt, hogy a polgárokat, addig is, míg találobb s a célt jobban kifejező névvel jelölne meg a szervezkedést, **szellemi munkások** gyűjtőcíme alatt egyesítse, önvédelemre buzdítsa mindama pártok ellen, amelyek az ugynevezett polgári társadalmat a közéleti szerepléstől elriasztani, vagy félretolni szándékoznak. Ezt az önvédelmet a nagy számban megjelentek époly jogosnak tartották, aminthogy elismerik egyebek hasonló törekvéseinek jogosultságát is. Az elvi ellentét a más nézetten levőkkel persze nyilvánvaló s ez a megjelent szocialdemokraták részéről kifejezésre is jutott. Ha azonban kifejezesedik az a fölfogás, hogy ami jogos az egyiknek, az jogos a másiknak is, a kiegyenlítő megértésben minden jó törekvés, sérelem s félreértés nélkül megtalálja a megvárható s kielégítő érvényesülést.

A gyűlést dr. Illés Dezső nyitotta meg, akit a gyűlés elnökeül is megválasztottak. Megnyitóbeszédét az alábbi gondolatmenet vázolja:

Rámutatott az ország szomorú állapotára s azokra a sötét felhőkre, melyek hazánk egén tornyosulnak. Jellemzte a kaotikus állapotot, amelyben az egész társadalom van s melyben különösen a polgári pártok nem tudják magukat cselekvésre elhatározni. Ennek következtében téfováznak és ingadoznak. Ezzel szemben egy kimagasló és szilárd jelenségre mutatott rá, mely a közéleti szemléletét megiepi s ez a szocialdemokrata párt egy-séges és öntudatos magatartása. Ez a párt az egyedüli az országban, mely tudja, hogy mit akar.

Kétségtelen, hogy programjukban sok olyan pont van, amelyet bármely párt lelkesedéssel felkarolhat. Kétségtelen az is, hogy nagy részük van a rend fentartásában és hogy követelményük kedvez a fogyasztóknak. Résztvelelők a közigazgatásban a mai súlyos időkben határozottan hasznosnak bizonyult. A régi rend emberei előtt feltárta a nép legalsóbb rétegeinek üdvös voltait. Rámutatott azokra a nagy sikerekre, amelyekre a szocialdemokrata párt öntudatos működésével már is elért. Ennek tulajdonítja, hogy sokan közigazgatási tisztviselőik, akik a polgári osztályok bizalmából bírák állásukat, továbbá más nagy állami üzemek tisztviselői, akik minden érdeklálással a polgári osztályokhoz vannak csatolva, belépnek a szocial-

demokrata pártban. Ez megdöbbentő és a szociáldemokrácia tanainak meg nem értéséből fakad, mert a szociáldemokrata párt nemcsak a munkásság életfeltételeinek megjavításáért küzd, hanem új világrendet akar teremteni anélkül, hogy elárulná, hogy az milyen lesz és a jelenlegi fennálló társadalmi rendet le akarja rombolni s a polgári osztályokat meg akarja semmisíteni.

Ezen előzményekből azt a következtetést vonja le, hogy a polgári osztályoknak védekeznie kell. A polgári osztályok feladataul az jelölte meg, hogy türethető átmenet megteremtésére kell közreműködniük.

Sorra vette ezután mindazokat a társadalmi osztályokat, amelyeknek a szociáldemokrata párttal szemben egyesülniök kell. Véleménye szerint ha a szociálista termelésrend megvalósul, az önálló iparos, kereskedő, gazda- és gazdasági osztály megsemmisül. Az állami alkalmazottak magatartását kell, hogy szabályozza az a tény, hogy a szociáldemokrata párt végeredményében az állam megszüntetésére törekszik. Ezt Engels a szociáldemokraták egyik legnagyobb korifeusa határozottan kimondja, de a többi nagyjai is ugyaszólván valamennyien hangoztatják. Oroszországban a szocializmus aziatikus ezt már meg is valósította. A magyar szociáldemokrata pártban is meg van a hivatalnokellenes irányzat. Ennek bizonyítására az elnök felvonta a szociáldemokrata párt legújabb keletű felhívásának vádjait. Ezzel szemben elnök a tisztviselői kart védelmébe vette, utalt azoknak a háború folyamán kimondhatatlan nélkülözéseire.

Rámutatott a szociáldemokrata program valóságellenes irányára s ismertette, hogy az ügyvédek, orvosok, nevelők, mérnökök, magánalkalmazottak a polgári osztályok érdekeihez vannak hozzáfűzve.

Kétségtelen tehát, hogy mindezeknek a társadalmi rétegeknek érdeke az önvédelmi szervezkedés. Ez természetesen nem jelentheti a jelenlegi fennálló rendnek megmerevedését. Szocializálni kell. Haladni kell *parallel* a szociáldemokratákkal, améddig a jól felfogott érdekek közzé vannak. A polgári pártok tisztítsák meg magukat a *rideg önzés salakjától*. Osszák meg a társadalom minden rétegeivel örömeiket és küzdelmeiket, *jogaikat és kötelességeiket*, különösen pedig a szellemi vezetéstől vegyék ki a részüket. Ne engedjék magukat leírni, amint az Veszprémben is megtörtént. A polgári pártok győzelmé biztos, ha nincsenek, csak az egyetemes érdekebe beleilleszhető külön érdekeik.

Az elnök kijelentette, hogy a szellemi munkások a magyar köztársasághoz lelkesedéssel és minden fentartás nélkül csatlakoznak. A szellemi munkások osztályai azért akarnak egyesülni és szervezkedni, mert élni és érvényesülni akarnak. Evégből szükséges, hogy az összes szellemi munkások egyesüljenek, ne csak a *közalkalmazottak*. Az egész rendelkezésre álló szellemi erő egyesítésére szükség van.

Az elnök tehát indítványozta, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy *megalakítja a szellemi munkások veszprémi tanácsát*. Indítványozta továbbá, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a megalakulás önvédelmi szükség érzetéből folyik, s hogy ezáltal még részletes programot nem ad, hanem kimondja, hogy sürgősen szükségesnek látja a szellemi munkások fogalma alá vont társadalmi osztályok megszervezését, a lehető egyöntetű állásfoglalásra minden jótéti, jótékonyági, minden közéleti, országos, megyei és községi közügyben. — Indítványozta, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy szükségesnek látja olyan munkát kidolgozását, melynek alapján lehetővé válik ezen osztályok befolyásának biztosítása, jelentőségüknek megfelelőleg az országos, megyei és községi választásoknál. Indítványozta végre, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy szükségesnek tartja egy részletes program kidolgozását, mely az egyetemes társadalmi érdekek szemmel tartása mellett megóvja, sőt a leghatékonyabban biztosítja a szellemi munkások társadalmi osztályának külön jogos érdekeit, biztosítja a társadalmi rendet és a társadalom folytonos további, egészséges fejlődését.

Az előadás kiváltotta a kritikát a szociáldemokraták részéről s nevében Récz főhadnagy iparkodott a párttagok helyeslése közben a vádakat tisztázni, helyesbíteni. A többség azonban az elnöki indítványokat elfogadja s jelölés után az intéző-bizottságot a következőképen alakította meg:

Elnök: dr. Illés Dezső ügyvéd. Alelnökök: dr. Spitzer Mór ügyvéd, Kletzár Miksa Árvaszéki elnök. Jegyzők: dr. Weber Pál páspóki titkár és Bertalan László bír. tisztviselő. Intéző bizottság:

Bálassa Kálmán tanító, Beöthy Dezső szászados, Csuka József pénzügyi számviszt, Farkas Dezső postafőtiszt, Fridreich Endréné, dr. Fischer Miklós ügyvéd, dr. Horváth Rezső ügyvéd, Gubicza Lajos tanító, Kajdacsy Endre gazd. egyesületi igazgató, Kőszeghy Antal karkapján, a veszprémi kisgazdapárt elnöke, Kővesi Lajos főgimn. igazgató, Kacska László keresk. isk. tanár, Lorántffy Péter ág. ev. lelkész, Németh Rezső máv. irodatiszt, Politzer Miksáné, Rhé Gyula máv. állomásfőnök, Radetzky Károly pénzügyi titkár, dr. Saáry János takarékpénztári főkönyvelő, dr. Sándorfi Kázmér ügyvéd, Scipiadesz Irén postai tisztviselő, Székér Etel bír. díjnoknő, Suly László takp. igazgató, dr. Vértessy Gyula tanfelügyelő, dr. Wallner Emil orvos.

A gyűlés ezután a következő táviratot intézte a kormányhoz:

Károlyi Mihály miniszterelnök — Budapest.

Az összes szellemi munkásoknak ma megalakult veszprémi tanácsa a megalakulás alkalmából lelkességgel üdvözli. miniszterelnök urat s a legnagyobb s legönzetlenebb készséggel támogatja abban a nehéz munkájában, amellyel a magyar nemzetet a háborús sanyargatásokból kivetesi s részére a lehető legteljesebb nemzeti lét és szociális összhang áldásait biztosítani akarja. Dr. Illés Dezső elnök.

Üdvözölte az Országos Nemzeti Tanácsot is a következő szöveggel:

Nemzeti Tanács — Budapest.

Ma megalakult Veszprémben az összes szellemi munkások veszprémi tanácsa. Ezen alkalommal megragadjuk, hogy az ország szívében székelő nemzeti tanácsot üdvözöljük és azt rokonszenvünkről és hazafias munkájában való támogatásunkról biztosítjuk. Dr. Illés Dezső, elnök.

H I R E K.

— **A veszprémi Oltáregylet** havi szent-óráját ma, vasárnap d. u. fél 5 órakor tartja az angolkisszennyok templomában. Kéri a vezetőség az egyesületi tagokat, hogy az ájtatosságon minél többen vegyenek részt.

— **Adományok a Nemzeti Tanács részére.** E héten a veszprémi takarékpénztárhoz a Nemzeti Tanács folyószámlájára a következő adományok érkeztek: Néger Agoston 5000, Haaauer István 5000, Chewra Kadischa 500, Dukovics K. 300, Ifjúság János 300, Harangi György 200, dr. Saáry János 100, Hordósy Endre 100 K.

— **Népgyűlés.** A veszprémi földmives tanács ma, vasárnap délután 3 órakor az orsz. kisgazdapárt megalakulására a színházban népgyűlést tart. Beszédet mondanak Szabó István, az orsz. kisgazdapárt elnöke Budapestről, Mohácsy Lajos, a vármegyei kisgazdapárt elnöke és a helybeli érdekeltek.

— **Nők a hazatértekért.** Megirtuk, hogy a veszprémi nők a hazatértek gondozásában, a segítségkötők alkalmazásában fáradhatlan kitartással munkálkodtak. Hogy ennek a lelkes, jótékony gondának dicsőséges emléke maradjon, közzé tesszük névsorukat a belső város és a temetőhgy szerint csoportosítva. Segédzők hölgyek voltak a belső városból: Angeli Mártonné, Angeli Kató, Benacek Bella, dr. Benkő Károlyné, Csapó Kálmánné, Csomay Kálmánné, dr. Danderer Jánosné, Csendes Aladárné, Erdős Béláné, Fabb Károlyné, Halmi Nándorné, Halmi Klárika, dr. Kerényi Alajosné, Kletzár Miksáné, özv. Patzi Jenőné, Nay Jakabné, dr. Réthy Edéné, dr. Rainprecht Antainé, Schamschula Rezsóné, dr. Spitzer Józsefné, Szélessy Dánielné, dr. Sándorfi Miksáné, Schlingloff Károlyné, Schlingloff Etus, Tóth Árpádné, Tóth Bözsi, Tóth Ilonka.

A **temetőhegyről:** Bittmann Jánosné, Csomay Anna, Glück Györgyné, Hock Jánosné, Horváth Mária, Hock Ferencné, Hornung Katalin, Léber Ferencné, Langmayer Anna, Lenner Erzsébet, Miklós Teréz, Plank Teréz, Plank Jánosné, Rolland Róza, Sauber Ádámné, Schindler Mária, Spengler Józsefné, Straub Erzsébet, Siumpfhauser Mária és Sági Katalin.

— **Gabonaszerzés.** A környékbeli gabona behozatala megkezdődött. Az intéző-bizottság megbízásából **Tisztartó** Sándor és **Szigetly** Ferenc csütörtökön vették át a kislódi uradalom több vaggon gabonáját. Ugyan ők elsőrendű gabonát találtak s vásárolták Márkón és Bándon s Veszprémtől is. A befurározást az ottani fogat-

tulajdonosok végzik. A gabona nagyobb része rozsa. Az említett kiküldöttek a környékben másutt is érdeklődnek gabonafőleség után. Ez az ügy tehát jó kezekben van. Ok nem üzleti, hanem népjóléti érdekből végzik fáradságos dolgukat s ezért nagy elismerést érdemelnek. A gabonát helybeli malomokban s raktárakban tárolják, ugy azonban, hogy a gabona állandó gondozás alatt marad. Szállítás alatt van Tésről is tíz vaggon gabona. Ezt követi a többi tartalék Berhidáról, Peremartonból s Pappkesziből. A megbízottaknak szomorú tapasztalata, hogy több helyütt van jó és kevesebb jó gabona vegyest. A jobbat azonban a budapesti malmok kapják s csak a rosszabbat őrlik nálunk. Így persze nem csoda, hogy rossz a liszt. A beszerzett gabonát az intéző-bizottság rendelkezésére kevesebb %-ra őrlik s tehát a liszt javulása várható. A kifogásolt lisztet a pékek dolgozzák föl, mert az ő szakértelmük ebből is élvezhető kenyeret állít elő. Így mondják.

— **Főispáni jótékony alap.** Dr. Rainprecht Antal kormánybiztos volt főispánja alatt az általa alakított „főispáni jótékonyági alap” működését folytatni szeretnék és erre a célra Walla Géza Kardosrétről 1000 K-val az adományozást megkérte. A kormánybiztos intenciója ezzel a gyűléssel az, hogy a bekövetkező súlyos téli viszonyokra való tekintettel, az arra szoruló és érdemes hazatér katonáknak családjai, továbbá a teljesen elszegényedett néposztály tagjai gyors, pendikvili segélyhez juthassanak. Az adományok a kormánybiztosi hivatalhoz küldendők, mely arról haladéktalanul számozott nyugtát küld és az összegget a név és nyugtazám közlésével hirlapilag is elismeri.

— **Hivatalátvétel.** Magyarász Ferenc dr. zirczi plébános és a Zircz és Vidéke szerkesztője tábori lelkészi szolgálatot teljesített. A katonaságtól most érkezett haza s átvette a plébánia-hivatal vezetését, valamint az újság szerkesztését.

— **Az intéző-bizottságból.** A nemzeti tanács intéző-bizottsága e héten együttes gyűlést tartott a népjóléti bizottsággal s az alábbiakban intézkedett. A liszt javítása végett a molnárak a raktározott gabonát kevesebb percentre őrlék s így a liszt jobb lesz. — Balatonfüreden a szauatórium koksz-készlete vagy 120 vaggon. A bizottság az orsz. szénközponttól félkéri, hogy ebből bizonyos mennyiséget Veszprémnek engedjen át. — A bizottság a Reiningger-cégtől nyolc hordó petróleumpótlót vett át számla szerint. Ezt a hazatértek ügyét gondozó bizottság a beszerzési áron alul, kg-ként hat koronáért osztotta ki a katonáknak. — Reiningger Adolf szappanos tudatta az intéző-bizottsággal, hogy az állatszáradék beszoigáltatási kötelezettsége megszűnt. Arra kér intézkedést, hogy ezt az anyagot a helybeli cégek a lakosság részére földolgozathassák. Az intéző-bizottság ily értelemben határozott.

— **Kinevezés.** A magyar hadügyminiszter Kopácsy Ipoly honv. huszár őrnagyot, alezredessé kinevezte.

— **A Kath. Legényegylet** debember 3-án kedden este 8 órakor gyűlést tart. A tagok pontos megjelenését kéri a **Vezetőség**.

Dicsőíróleg kell megemlékeznünk a Legényegylet nemes, szociális érzékre és emberszeretetre valló azon elhatározásáról, hogy *egyesületi nagytérmet* a népkonyha részére átengedte s így lehetővé tette, hogy a népségítés oly fontos szerve nagy és kielégítő arányokban szolgálhassa néplink felkarolását.

— **Megértés.** Jankovich-Bésán Endre gróf giczi földbirtokos szép tanujelét adta a kort megértő gondolkodásnak. Minden nála szolgálatban levő nős cselédjének, akár a harciéren voltak, akár ither végezték munkájukat, — öt hold földet ad ingyen. A nőlen katonák szülői szintén ugyanennyi földet kapnak. A gróf hasonlóképen gondoskodik azokról a rokkant katonákról, akik nála végeztek el a földmives gazdasági iskolát. A lehetőség szerint ezek is nála kapnak alkalmazást.

— **A közlelmzés biztosítása.** A közlelmzési miniszter a jövő gazdasági év megkezdéséig is biztosítani akarja az ország közlelmzését. A kérdés mikéntjének megoldása végett a miniszter hétfőn délelőttre értekezletet hívott össze. Erre a megbeszélésre a vármegye főispánját, alispánját és a nemzeti tanács elnökét hívta meg.

— **Cipészárak kiosztása.** Rosenberg Zsigmondnál lefoglalt cipészárak a legközelebb kiosztás alá kerülnek. Cérna, fonál, zsinór stb. Az érdekeltek csizmadia- és cipésziparosok az ipartestület után kapják meg a rájuk eső mennyiséget.

— **Tanitógyűlés.** A veszprémi vármegyei általános tanítóegyesület a f. évi december hó 3-án, kedden délelőtt 9 órakor Veszprémben a vármegyei ház nagyteremében gyűlést tart. A gyűlés tárgya a különböző tanítói ügyek megvitatásán kívül a tanítók állásfoglalása is. A gyűlést előkészítő bizottság hétfőn délután 5 órakor az Iparoskör helyiségében (Zuschmann vendéglő) értekezletet tart. Amint értesülünk, a gyűlésen a kultuszminiszter képviselője is jelen lesz.

— **Halálozások.** Kálmán György esztergomi egyházmegyei áldozópap, a helybeli katonai kórház tábori lelkésze néhány napi szenvedés után a múlt pénteken spanyolbetegséggel kapott tüdőgyulladásban meghalt. A 29 évét élt fiatal pap vidéken töltött káplánkodás után a fővárosba került hitoktatónak. Hivatalos teendői mellett az „Élet” c. szépirodalmi folyóiratba dolgozott. Szép reménységre jogosító életet, egy fejlődésben levő tehetséges írórt tört le benne fiatalon a halál.

Bierbaum János almadí jegyző nov. 24-én életének 34. évében spanyolbetegségben elhunyt. Sok ismerőse, kiterjedt rokonsága nov. 26-án kísérelte a veszprémi felsővárosi temetőbe örök nyugalomra. R. i. p.

— **Ünnepelt tanító.** November hó 24-én meleg ünnepségben részesítették a kertiaik Werner Károly tanítót, igazgató-tanítóvá történt kinevezése alkalmából. A kinevezési okmányt Rácz Ferenc c. kanonok, esperes-plébános szép szavak kíséretében adta át az ünnepeltnek. Beszédet mondtak meg volt és jelenlegi tanítványai is, kik egyszerű, de szívből jövő szavakkal köszönték meg a sok fáradozást, melyet az ünnepelt községében kifejtett. Az ünnepelt meghatva mondott köszönetet az egybegyűlteknek és ezzel az ünnepség véget ért.

— **Megkezdik a városi köz munkákat.** A városi mérnöki hivatal betérjesztette a városi köz munkák jegyzékét a városi tanácshoz. A tanács úgy határozott, hogy a jegyzék a legközelebbi városi közgyűlés elé terjeszti. A közgyűlés a nemzeti tanáccsal karöltve meghatározza, mely munkákat végezzék első sorban.

— **Az iskolások cipőjéért.** A polgári iskolai gondnokság legutolsó ülésében foglalkozott az iskola ügyével. A megbeszélések folyamán az a vélemény alakult ki, hogy sok esetben a gyermekek lábbelihiányos oka a megbetegedésnek. Ezért a gondnokság megkeresi a várost, hogy a leérkezett bőrből 50 pár cipőre valót tartson fenn a közfokú iskolák tanulói részére.

— **Molnárgyűlés.** A veszprémi megyei Molnárszövetség nov. 24-én rendes közgyűlést tartott. A közlekedési akadályok miatt számos tag távol maradt. Jelen voltak: dr. Rainpredt, a N. Tanács elnöke, főispánkormánybiztos, Schridder Sándor, a megyei N. T. ügyvezető alelnöke, dr. Bibó Károly alispán, dr. Komjáthy polgármester, a Haditermény részéről Gadl hivatalfőnök, dr. Takács Károly kirendeltség helyettese és 69 tag. A gyűlést Kremó Alajos titkár és előadó vezette. A régi kormány politikájával élnyomott molnárpar biztosítja az eljáratlan városi s megyei lakosságot, hogy a közlemezést mindenkép elősegítse. Követeli azonban, hogy jogos sérelmet orvosolják. Támadták a kapitalisták és agráriusok érdekét szolgáló önző politikát s kijelentették, hogy a molnárság most vivja saját szabadságharcát. Kívánta a szövetség, hogy a mezőgazdasági ipar fejlesztése első kötelessége legyen az új kormány. Kívánják az ipari szakoktatás fejlesztését. Nem akarja boisevizmusba keverni az országot, de a további élnyomás kényszeríti őket, hogy azt a fogyvert használják, ami a kezükben van! Nem akarják, hogy sorsukról más határozzon! Szerető megértéssel fejezték ki rokonszenküket az élnyomott munkásnép s közhivatalnokok iránt. A molnárság a veszprémi népkönyha javára adományként ingyen lisztet ajánlott föl.

— **Adományok a hazatértek segélyezésére.** A beérkezett gyűjtőörvek alapján a gyűjtés eddigi össze a 100.000 koronát meghaladja. Nagyobb pénzbeli adományok ezideig: 10.000 koronát adott: Dr. Rott Nándor püspök, Veszprémi Takarékpénztár, — 5000 koronát adtak: dr. Óvári Ferenc, Rosos István, Molnár Dénes, Kránitz Kálmán, Adam Iván, Perényi Antal, Rada István, gróf Festetics Pál, Néger Agoston, Hanauer István, — 3000 K-t adott a Veszprémi megyei Takarékpénztár, — 2000 K-t adtak: Oblatt Rudolfné, Vöröskereszt egylet, — 1500 K-t adott túzó Watzdorf Konrad, — 1000 K-t adtak: Berger Arnold, Rainprecht-család, Róthauszer Zsiga és neje, Erdős Béla és neje, Közgazdasági Bank és Takarékpénztár, Löwy Béla, Veszprémi Faipar r.-i., Lakath János Berhida, Purgly Pál Nagysztergár.

Nagyobb természetbeni adományok: Dr. Óvári Ferenc és Hodos Vilmos 1—1 waggon burgonya, a 31-es gazdasági hivatalból 73.3 q sárgarépa, 51.828 q káposzta, Purgly Páltól 10 q buza, Oblatt Rudolfnétól 25 kgr. marhahús, Rott Nándor püspöktől 12 drb birka, Veszprém városától 300 drb birka és 50 kg. zsír, különféle lisztművek, tüzelőfa, egy igás- és futófogat igénybevétele állandóan, Paschkesz Móról egy igáskocsi.

Személyes szolgálatok: Dr. Cseresnyés József a hazatérő katonák díjtalan kezelését vállalja s a gyermekmenhelyen rendelve naponként d. e. 9-től 12-ig, beteglátogatásokat pedig d. e. 7—8-ig és este 8-tól 10 óráig. Dr. Pillitz Pál látogatásokat vállal; fentiek részére d. u. 2-től 4 óráig és rendel a városi kórházban délelőtt 8—10-ig. Dr. Kerényi Alajos törvényszéki bíró vállalja a tanácsadói iroda vezetését. Rendelkezésre áll a törvényszéken 9-től 11 óráig. Dr. Puskás István ügyvéd ugyanezt vállalja a Kossuth Lajos-utcai irodájában a nap bármely órájában és Szász Ferenc a veszprémi takarékpénztárnál levő irodájában naponként 12—1 óra közt.

A jutasi könyha vezetését s a teendők végzését a veszprémi hölgyek végezték. Az átutazó katonáknak 12720 adag ételt szolgáltak ki. — Természetbeni segélyt élelmiszekkel kiutaltak 91 családnak, ruhasegélyt nyújtottak 4 leszerelt katonának és pénzsegélyt 593 katonának. Féláron kiosztottak 32 drb birkát, ingyen 720 drb kenyeret és 150 katonának dohányeműt, kedvezményesen áron 1500 katonának petrolumot.

— **A polgári iskola áthelyezése.** Az állami polgári fiúiskola gondnoksága a múlt szerdán ülést tartott. Foglalkozott az intézet áthelyezésével, mivel a katonaság kiürítette az épületet. A gondnokság arra az elhatározásra jutott, hogy a veszprémi nemzeti tanács közreműködésével az iskolát a polg. iskola részére lefoglalják. Égető a kérdés, mert a tanítás érdeke, a fiúk egészsége így kívánja. Az államépítészeti hivatal a belső tatarozást és az épület rendbehozását elvégzetteti abból az 5722 K-ból, melyet a miniszterium az iskola helyreállítása céljából kiutalt. Ugy tudjuk, hogy a kereskedelmi iskola tanári kara más felfogáson van. Szerintük a kereskedelmi iskolának is szüksége volna az épületerre, mert a jelenlegi helyiségek kicsiny. Aztán meg a könyvtár és szertár helyiségek még mindig a régi épületben vannak, amelyeket nem lehet az iparostanonciskolában elhelyezni. Mattushek igazgató ebben az ügyben Budapestre utazott.

— **Bőr érkezik a városnak.** A kézbőrközpont bizonyos mennyiségű felsőbőrt és talpat utalt ki a városnak. — A város ma küldte fel érte megbízottait, hogy a bőrt hiánytalanul szállítsák hozzánk. A megbízottak: egy nemzetőr, egy vasutas és a bőrkereskedők egy kiküldöttje. A bőrt megérkezése után azonnal szétosztják a helybeli iparosok között.

— **A spanyoljárvány a járásban.** Ugy értesülünk, hogy a spanyoljárvány a veszprémi járásban újra fellépett. Egyik-másik községben sok a megbetegedettek száma. A hatóság maga részéről megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy a baj tovaferjedésének útját állja.

— **Közbiztonság a veszprémi járásban.** Szívesen regisztráljuk megbízható helyről vett információkat, hogy a központi járásban a közbiztonsági viszonyok általában jónak mondhatók. Eltekintve attól, hogy egyik-másik faluban felelőtlen egyének az előjáróság távozását kívánták, komoly rendezavarás nem történt. Mi bízunk továbbra is népünk józan viselkedésében és higgadságában, hogy az ország s saját helyzetüknek nem teszik nehezebbé oly cselekvéssel, melynek következményeit maguk sajnálnák legjobban.

— **A fűtőanyag bejelentése.** A városi hatóság az intéző-bizottság irányítására elrendelte a tűzifa bejelentését a mástól ölon fellü való mennyiségre. Ez a közönségben azt a hitet ébresztette, hogy az ezenfelül levő készletet rekvirálják. A hit téves. Ez nem rekvirálást, csak tájékoztatást jelent. A hatóság ugyanis nem kívánta a mástól ölon alul levő készletet bejelentésével s fellülvizsgálásával dolgot szaporítani s így a bejelentést egy bizonyos mennyiséghez kötötte. Arra vonatkozólag, hogy a szobákra, könyhára, műhelyre s egyéb helyiségre hónapankint mennyi fűtőanyag s hány hónapra tartható vissza, bizonyára országos intézkedés történik. Ha pedig nem történik, a helyi hatóság is megtalálja a méltányos megoldás útját.

— **Cipő.** A héten a két nembeli elemi iskolások között a városházán 1300 pár cipőt osztottak ki. Persze nagyobb részt fiatalokkal s ezért a kicsinyeknek, ha nem is kényes, de kopogós a járásuk. Még szükséges lesz az alsóbb osztályiak részére 100—120 pár. Ezt is beszerzik. A polgármester segíteni kíván a szegénysorsu polgári iskolai tanulókon is. A tanárok a névsort összeállítják s jelzik, hogy kik kaphatnak ingyen cipőt s kik hajlandók a cipőt pénzért megvásárolni. Egész bizonyos, hogy az intéző bizottság a fennőttebb szegény tanulókat is befoglalja a megkezdett népjóléti akcióba.

— **Szolgáltassuk be a fegyvereket!** Felhívjuk olvasónk figyelmét, hogy akinél katonafegyver volna, szolgáltassa be mielőbb. Most még nem büntetik meg, ha önként beszolgáltatja. Legközelebb katonaság megy ki s karhatalommal szedik el a fegyvereket. Ugy értesültünk, hogy akinél fegyvert találnak, bizonyos esetben le is tartóztatják.

— **Rendőrségi hírek.** Krausz Ferenc mérnök lakásából ismeretlen egyén ellopott egy drága prémű bélelt télikabátot. Mire a tulajdonos panaszával a rendőrség érkezett, a bűnös már a rendőrség kezén volt. Egyik rendőr ugyanis gyanus alaknál látott finom kabátot, mire igazoltatta. Kitént, hogy a tettes Schwach Adolf csehországi csavargó.

Ifj. Schröder József lakásából valaki szintén télikabátot lopott el. A rendőrség keresi.

— **A tűzifa árai.** A városi tanács november 19-én tartott ülésében a hasáb tűzifa árát méterenként 48, a gömb tűzifa árát pedig 46 koronában állapította meg.

— **Nehezségek a tűzifa szállítása körül.** A város a püspökségnek Farkasgyepűn megvett fájából átengedett 400 fűrkömber két éves vágásu hasáb bükkfát a veszprémi tisztviselők tűzifabeszerzési csoportjának azzal a kikötéssel, hogy abból bármely városi lakos vehet fát. A korá ösz óta folynak a kísérletek ennek a tűzifának beszállítására, azonban — miként értesülünk — a vezetők aligha lesznek képesek beszállítani, mert a fuvarosok nem kevesebb mint 100 K-t kérnek egy köbméter fának Farkasgyepűről az állomásra fuvarozásáért. A helybeli hatóságoknak tán a népjóléti miniszter útján kellene lépéseket tenni, hogy a városi lakosság a közelgő kemény tél idejére a szükséges fával elláttassék.

— **Helybeli kereskedőink a hazatérő katonáknak.** (Folytatás.) Százötven koronát adományozott: Bakos Kálmán és Nemes Vilmos.

Egyszáz koronát: Neu Jakabné és fia, Kohn József, ifj. Löwy Béla, Vidor Ármán, Szemerey János, Steiner Viktor, Baumgartner Malvin, Szenes Izidor, özv. Róthauszer Gézané, Schwartz Ignác, Ungár Lipót, Braun József, Reiningger Lajos, Kreutzer Elek, Paskesz Mór, Pollitzer Miksa, Pollák és Böhm, Reiningger Adolf és Abelesz Jenő.

Ötven koronát: Özv. Kohn Ignácné, Weisz Lipót kárpitos, Hirschteld Izidor, Kiss László, Eisel József, Stoll Miklós, özv. Weisz Mórné, Korai Adolf, Guttman Jenő, Kohn Lipót, Punka Ferenc, Pongrácz Andor, Löwy Jakab, Schenk Józsefné, Weisz Sándor, Kalmár Adolf, Rosenfeld Samuel. Névtelen 60 koronát.

Harminc koronát: özv. Stern Árminné, Gerő Józsefné, Kontesz Sándorné, Szántó Béla, Stoll Jánosné, Stern Sándor, Kluger, Kácsér Samuné.

Husz koronát: Grósz Ede, Weisz Mór rófos, Engel Henrik, Nevelten, Guttman Zoltán és végül Stern Emil tíz koronát adott.

— **Villanyszerelés.** A városi hatóság tudomása szerint Szalai Mór elektroteknikusnál nagyobb mennyiségű villanyzerelési cikk van rak-táron. Ha bárki az ott vásárolt anyaggal lakását villanyvilágításra felszerelteti, a villamos telep igazgatósága a bekapcsolást engedélyezi. Itt említjük meg, hogy a város egy tartály nyersolajot kapott s így a világítás a mostani korlátozás mellett egyelőre biztosítva van. A város újabb rendelést tett április hóig elégséges olajra.

— **Eltűnt cipők.** A veszprémi áll. gyermekmenhely címére meg október hónap elején feladtak Miskolcon 2127 pár cipőt 14 ládában és egy postacsomagban. A küldemény október végén ért Kelenföldre, ahol garázdálkodók a zárzavaros napokban megdézsmálták. Nyolc ládát teljesen kifosztottak, a többi ötöt is feltörték, egy pedig teljesen eltűnt. Az öt ládában 500 és néhány darab cipő maradt. A menhely igazgatója megtette a szükséges lépéseket a miniszteriumnál az utánpótlás érdekében. A nevelő szülők e szomorú ténynek tulajdonították, ha gyermekeik még nem kapták meg a lábbelit.

— **Favágás.** A város fáját vágják. A fa azonban nem kiadós s így a favágók ötöd rész helyét negyedrészt kérnek munkadíjúl s az áfá felét. Ez a kívánalmuk teljesült s így a munka folyik.

— **Munkaközvetítő.** Az állami ingyenes munkaközvetítő veszprémi megbízottja: **Próder László** rendőrfogalmazó. Akinek munkás kell, vagy aki munkakalmat keres, jelentkezék nála a hivatalos órák alatt.

— **A Veszprém megyei Élelmezési R.-t.** Veszprém (telefon 2.) vásár híján ezután hívja fel az érdekelteket, hogy vesz és közvetít első- és másodrendű vágómarhát, borjút, pecsenyemalacot, baromfit, gyümölcsöt, zöldségfélét, vadat és halat. Ugyanezek, illetve az ebből előállított élelmiszerek s finomabb és kolbászaru-félék állandóan kaphatók gyártelepünkön s üzleteliségünkben (Pósházban) napi, illetve maximális árakon.

— **Ingtatlanforgalom.** Veszprém megvette Veszprémi Hitelszövetkezet házat Paksy Ignác és neje 6000, — Krónik Ferenc házat Doma Ferenc 9000, — Horváth István házat Hevenyessy József 6500, — Doma Ferenc házat Szélessy Mihályné 16.000, — Győri Dezső házat Nyul József és neje 6000, — Iklódi Szabó János házat dr. Köves Jenő és neje 130.000 K-ért. — Vidéken: Vörösbereyben bsz. Patzl Jenőné szőlőjét megvette Földváry József 30.000, — Berhidán Veiler Jakab házat megvette Molnár Gábor 36.000, — Szentgálon dr. Spitzer Mór és József erdejét megvette Neu Manó 110.000 koronáért.

Dr. Pajzs-Szanatorium Székesfehérvár,
Zichy-liget. Sebészeti, szülészeti és belgyógyászati betegeknek. Röntgen, szander és vizgyógyintézet. Orvosi, vegyi és bakteriológiai laboratórium. Vér-vizsgálatok.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekőbb specialitásait. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22**
Fogházás • Műfogak • Fogtömés

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Szalai Pál bérkocsitulajdonos és Farkas Mária fia Sándor r. k. — Mester Anna szakácsnő fia László r. k. — Gvárdián Gyula bádogossegéd és Kandier Gizella fia Gyula Lajos r. k. — Hegyi József asztalosiparos és Szilágyi Rozália fia István Miklós r. k. — Kalmár Ernő borkereskedő és Grün Eugénia fia Andor izr. — Jankovics Jenő városi kezelő és Ekker Mária fia Tibor József Miklós r. k.

Halálozás.

Veisz Ilona izr. 3 éves. — Özv. Blaski Adolfné Németh Julianna magánzó r. k. 58 éves. — Kovács József r. k. 9 éves. — Mészáros Anna r. k. 3 éves. — Lutár Etelka r. k. 4 éves. — Mészáros Eszter r. k. 11 hónapos. — Lengyel István napszámos r. k. 59 éves. — Weisz József fuvaros r. k. 17 éves. — Majer Pál ev. 3 éves. — Jung Mihály r. k. 11 napos. — Özv. Németh Dánielné Hangosi Erzsébet házmesterné r. k. 78 éves. — Horváth János napszámos r. k. 73 éves. — Schumacher József r. k. 21 hónapos. — Goré Anna r. k. 2 éves. — Viz János ny. telekkönyvezető r. k. 80 éves. — Özv. Vági Gáborné Molnár Karolin napszámosnő r. k. 42 éves. — Piller Sándorné Katona Mária földmives neje r. k. 32 éves. — Somogyi Mária Magdolna ref. 16 napos. — Barbás József r. kath. 9 hónapos. — Kéri János mezőgazdasági cseléd ref. 66 éves.

Hósi halált halt katonák:

1917. okt. 26. László Nándor népf. a m. kir. 31. hgyc. r. k. 37 éves. — 1918. márc. 26. Töltési Pál népf. a m. kir. 31. hgyc.-ben ev. 26 éves. — 1918. ápr. 14. Huber János népf. a m. kir. 18. hgyc.-ben r. k. 42 éves. — 1918. máj. 2. Gerecz László egyévi önkéntes a m. kir. 15. hgyc.-ben ref. 18 éves. — 1918. máj. 15. Pék Károly népf. a m. kir. 13. hgyc.-ben r. kath. 23 éves. — Englert Antal népf. a m. kir. 15. házvezető r. k. 19 éves.

Házasság.

Czifit József lakatossegéd és Czifit Anna r. k.

Mindenféle üres használt hordókat és palaököket (üveget) minden mennyiségben vesz **SEMEREY** fűszerkereskedő.

Eladó

bor- és csemege-szőlőoltványok

1 és 2 évesek, olcsón, továbbá 2 éves direkt termők és gyökeres hazai vesszők. Százasoros Piroso Delaware, Othello és Izabella. *Pótlásra is kitűnően megfelelnek.* Gyökeres Riparia Portaris, Rup, Montikola és Rip Barlandieji jutányos áron kapható, valamint sima vesszők és szőlőkarók is.

Árjegyzéket ingyen küld

MOLNÁR MIHÁLY, Abaujszántó

Lakásberendezési tárgyak a lakásokban elhelyezve, vagy beraktározva, továbbá pincéknél borkészletek, nyaralók stb.

betörés

károk ellen biztosíthatók az Első Magyar Általános Biztosító Társaság veszprémi főügynökségénél, Szabadi-utca 3. sz.

PESTI és SZEMEREY

kereskedelmi irodája (Veszprém, ^{Gizella-tér 2.}) hirdetései.

A cégénél eladó:

Uj garambol-asztal golyókkal, dákkokkal jutányosan eladó.

Megvételre keresünk:

3—4 szobás lakóházakat kerítel.

Szöllőbirtokokat villával.

Kisebb lakóházakat.

Galamb-utcában ház eladó. Azonnal átvehető. Butorozott hálószobaberendezés eladó. Vasut mellett igen jövedelmező téglagyár eladó. Almádban 3 szoba, verandás szép villa gyümölcsös eladó.

40 darab zsirnak és méznek való uj bődön eladó.

Buhim-utcában 3 szoba, konyha, pince, külön 2 szoba, konyha és mellék helyiségből álló ház eladó. Hosszu-utcában bolt, 2 szoba és mellék helyiséggel bíró ház sürgősen eladó.

40 hold szántó és 16 hold erdőbirtok eladó. Egy nagy gömbölyű márványasztal eladó.

1400 □-öles villatelek Arácsan, közvetlen a vasut mellett villatelepen eladó.

A veszprémi határban egy 11 holdas szántó föld eladó.

Emeletes lakház, nagy üzlet helyiséggel a Fő-téren eladó.

A laktanya és temető mellett 11 hold szántó föld és házhely eladó.

Galamb-utcában ház 4 lakással, nagy udvar, gyümölcsös kerttel jutányosan eladó.

Kőbánya-utcában november 1-én beköltözhető uj ház 11 ezer koronáért átadó.

Buhim-utcában 4 szoba, konyha és 2 szoba, konyha és mellék helyiségből álló eladó.

Székesfehérvárott egyemeletes 7 nagy lakással bíró ház a főtéren jutányosan eladó.

Nyitott-csukott fiakker, 2 ló és szerszám, egy szankó és egy fuvarkocsi eladó.

200 hold birtok 20 hold szőlővel eladó.

Uj és használt fegyvereket,

pisztolyokat ad és vesz,

javitásokat **Szemerey János** fegyverkereskedő, Veszprém elfogad

Hazánk legelső templomberendezési

Alapított 1906. műintézele. Alapított 1906.

HOMORAY BÉLA

VESZPRÉM, Kádár-utca 15. szám.

Készíték mindenféle templom belső felszerelést. Régi berendezések átjavítását és aranyozását elvállalom.

Munkamegtéktetés, rajz és tervek díjmentesek.

Van szerencsém a nagy-érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

KALAPOS-üzletemet

Rákóczi-téren, a régi Kéz Vilmos-féle bolt helyiségében megnyitottam. — Élvállalom férfi- és női kalapok javítását, valamint festését is.

Götzenberger Lajos.

Veszek

mézet, viaszkot

kisebb-nagyobb tételekben;

továbbá

fűstölt husokat

és mindenféle élelmiszert

a legmagasabb napiárban

BAKOS KÁLMÁN

kereskedő, VESZPRÉM.

Iskolaszerek Rajzszeretek Papírok

s minden e szakmába vágó cikkek
a legolcsóbb áron beszerezhetők

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében
VESZPRÉM.

Rákóczi-tér 3. (Saját ház) Telefon 93.

Cégtulajdonos:

KÁLMÁN ISTVÁN

a Szent-István-Társulat
Veszprém-egyházmegyei
főbizományosa.

Minden iskolában haszná-
lható **tankönyvek**
raktáron vannak, illetve
általá beszerezhetők.

Könyvkereskedés • Könyvkötészet

NÉMETH KÁROLY

polgári és katonai szabó
VESZPRÉM,

a „Korona”-szálloda átellenében.

Készíték a szakmába vágó mindenféle
munkát. Használt ruhákat becserezlek és
azokat kijavítva, ismét eladom.
Továbbá a Karádi-féle 40 éven át fenn-
tartott jó hírű **VARRÓGÉP-ÜZLETET**
gépekkel és alkatrészekkel együtt át-
vettem és azokat tovább árusítom. —
Használt gépeket becserezlek, javításo-
kat elfogadok. — Gépeket rövidebb vagy
hosszabb időre használatra kikölcsönözök.

Veszek

mézet,
sárgaviaszt,
almát s egyéb
gyümölcsöt,

befőttet, lekvárt, vadat

SZEMERÉY J.

VESZPRÉM. (Főtér.)

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitel-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehetőleg rövidebb idő alatt eszközölök.

Punka F.

fűszer-, csemege-, bor- és vadászati cikkek
kereskedése **VESZPRÉM** Gizella-tér 1
Telefonsz.: 10. Sürgöny: PUNKA, Veszprém

Hazai és külföldi
Pezsögök
Borok
Likőrök
Cognacok
Friss felvágottak
Sajtok
Sütemények
Cukorkák
Délgyümölcsök
Konzervek

Friss töltésű Ásványvizek

Különféle TEÁK

A legmegbízhatóbb

„Haj” védjegyű Ruhafestékek

Fegyverek, vadászati cikkek

16-os Lancaster-töltények

OGRIS JÓZSEF Fériachi fegyvergyár lerakata.

Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan
elintéztetnek.

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca
végén, az Eszterházi-utca 2.
számu ház

szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll —
van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince,
1 nagy műhely, raktár, 2 fűszer és 2
udvar. — Az utcafelelő lakás bolthelyi-
séggel is átalakítható. — Bővebb fel-
világosítás nyerhető az ugyanott lakó
tulajdonosnál.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK

hazai és különleges

Borokban, Pezsögök,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Délgyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsíz

KONZERVEK

Libamáj palnok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal ellátztetnek!

Legujabb!

Van szerencsém a mélyen-
tisztelt közönséget értesí-
teni, hogy **Veszprémben,**
Buhim-utca 2. sz. alatt

Parkettázó műhelyt

nyitottam. Elvállalok min-
den e szakmába vágó mun-
kát, ugymint új parketta
lerakást, régi parketta
feltisztítást. Vidékre levél-
beni meghívásra személye-
sen megjelenek, vagy kivá-
natra árajánlattal szolgállok.

Mindenféle régi butorokat

veszek és eladok,
valamint régi butorok
átjavítását is elvállalom.

A m. t. közönség szives
pártolását kérve, tisztelettel

Vörös István

• parkettázó mester •